

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 5-1893)

Originalt emne

Bade

Bade/Badeanstalter for varme Bade

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Gasindlæg

Garnisonen

Garnisonen/Artillerikasernen

Garnisonen/Kaserneetablissermenter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 26. januar 1893](#)
- 2) [Byrådsmødet den 4. maj 1893](#)
- 3) [Byrådsmødet den 31. august 1893](#)
- 4) [Byrådsmødet den 14. september 1893](#)
- 5) [Byrådsmødet den 7. december 1893](#)
- 6) [Byrådsmødet den 23. august 1894](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 26. januar 1893 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 5-1893)

2. Efter Forslag af Indkvarteringskommissionen besluttede man at tilskrive 2den Generalkommandointendantur saaledes:

"Ved at tilstille Byraadet en Regning paa 208 Kr. 40 Øre for Indsætning af Ruder i Artillerikasernen i 1892, hvilken Regning 3die Artilleriafdeling har begjært anvist til Udbetaling ved Kæmnerkassen med Bemærkning, at der intet Erstatningsansvar i saa Henseende kan gjøres gjældende, har Indkvarteringskommissionen henledet Opmærksomheden paa, at den omhandlede Udgift saavel i 1892 som i tidligere Aar er betydeligt højere for Artillerikasernens Vedkommende end for de andre Kaserne (i Aarene 1890 og 1891 har Udgiften henholdsvis været for Rytterkasernen Kr. 32,40 og Kr. 47,50, for Fodfolkskasernen Kr. 25,40 og Kr. 36,40, og for Artillerikasernen Kr. 195,85 og Kr. 192,20 + Kr. 87), og at Grunden hertil for en Del formentlig kunde søges deri, at der af Kommunen kræves Betaling for Indsætning af Ruder i en Del Lokaler paa Artillerikasernen, med Hensyn til hvilke der ikke i de andre 2 Kaserne afkræves Kommunen Betaling.

I denne Anledning tillader Byraadet sig at udbede sig en behagelig Udtalelse fra den ærede Generalkommandointendantur, idet man fremsender den omhandlede Regning livlige med en Afskrift af vedkommende Glarmesters Kontrabog til nærmere Oplysning om de paagjældende Lokaler.

I Forbindelse hermed tillader man sig at indstille, at den Udgift til Indsætning af Ruder i samtlige Kaserne, som hidtil har paahvilet Kæmnerkassen, for Fremtiden maa afholdes som Kaserneudgift, i hvilken Hejseende man skal henlede Opmærksomheden paa, at i almindelige Lejeforhold maa Lejeren bære Ansvar for tilfældig itugaaede Ruder, og det synes derfor naturligt for Kaserne Vedkommende, at Udgiften ikke udredes alene af Kommunen, men som Kaserneudgift, ligesom det ogsaa maa bemærkes, at Kommunen er aldeles ude af Stand til at føre nogen som helst Kontrol med dette Forhold.

Det indesluttede bedes i sin Tid tilbagesendt."

Efter at det paa Foranledning af Generalkommandointendanturen i Skrivelse af 7de Marts derhos var blevet oplyst, at Ruderne i Artillerietablisementet vel ere større end Ruderne i de andre Kasernebygninger, nemlig 20x23 og 20x24 Tommer imod Fodfolkskasernen 16 1/2x19 1/2 og 16x22 Tommer, men at de ingenlunde kunne kaldes usædvanligt store, ligesom der intet kan indvendes imod Glassets Kvalitet og Tykkelse, har Byraadet i foranstaaende Anledning modtaget følgende Svarskrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 21de April d. A.:

"Efter at det ærede Byraads Indstilling i Skrivelse af 28de Januar d. A. herfra har været forelagt Forplejningskorpset til Afgjørelse, har Korpset under 17de d. M. tilskrevet

Generalkommandointendanturen som Følger:

"I Anledning af Generalkommandointendanturens Skrivelse Nr. 752 af 11te d. M. og den dermed fulgte Skrivelse af 28de Januar d. A., hvori Aarhus Byraad indstiller, at Udgiften til Indsættelse af Ruder i de kommunale Kaserneetablissementer i Aarhus i Stedet for at behandles som en "Bygningsudgift", hvis Afholdelse paahviler Kommunen, fremtidigt optages blandt "Kaserneudgifter", skal Forplejningskorpset til videre Bekjendtgjørelse for Byraadet meddele, at da det af den med Intendanturens ovennævnte Skrivelse ligeledes medfulgte Udskrift af Aarhus Byraads Forhandlinger af 9de Juli 1885 fremgaar, at Indenrigsministeriet tidligere har udtalt, at det ikke finder, at der er Føje til at lade Statskassen udrede Godtgjørelse for Indsættelse af Ruder i Kasernekwarterer, vil Korpset ikke kunne indrømme, at for Indkvarteringslokalernes Vedkommende den omhandlede Udgift optages blandt Kaserneudgifter. Og under Hensyn til, at der for de Lokalers Vedkommende, der ikke betragtes som Indkvarteringslokaler, er Reglen i Statskaserne, at Kaserneeejeren (Staten) udreder Udgiften ved Indsættelse af Ruder i alle Tilfælde, hvor Afholdelsen ikke kan paalægges nogen, samt til, at Reglerne for de militære Kasernes Orden og Økonomi ogsaa er gældende for de kommunale Kaserner, kun at Kommunen der som Ejer træder i Stedet for Staten, vil Korpset ej heller kunne indrømme nogen Ændring for de sidstnævnte Lokalers Vedkommende."

Idet Intendanturen ikke undlader at meddele foranstaaende, skal den tilføje, at det ikke kan andet end ønskes, at saavidt muligt altid, naar Ruder i de kommunale Kaserner tilintetgjøres, de erstatningspligtige udfindes, og at Kommunens Udgift derved søges nedbragt, har man ved Skrivelse af Dags Dato til samtlige Afdelinger, der benytte de herværende Kaserner, indskærpet de Fordringer, der med Hensyn til Kontrol med ituslagne Ruder og Udfindelsen af de Skyldige kunne stilles til Afdelingerne, og forventer man derefter, at de Udgifter, der i ovennævnte Anledning paahvile Kommunen, ville, særligt for Artillerikasernens Vedkommende, blive formindskede."

Uddrag fra byrådsmødet den 4. maj 1893 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 5-1893)

4. I skrivelse af 20de Marts d. A. havde 2den Generalkommando-intendantur henledet

Byraadets opmærksomhed paa det dels uregelmæssige og dels særdeles betydelige gasforbrug, der finder sted paa den herværende Artilleri-kaserne, saaledes at det budgetterede kvantum gas i 1892 er blevet overskredet med 45640 Kubikfod. Da disse overskridelser vedblive uanset de fra Generalkommando-intendanturens side derimod trufne foranstaltninger, havde nævnte autoritet derhos udbedt sig en meddelelse om resultatet af de undersøgelser, som Byraadet eventuelt maatte foretage i saa henseende.

Denne skrivelse indkom i mødet den 23de Marts og gik efter beslutning i samme møde til erklæring af Udvalget for Gasværket, er under 11te f. M. tilbagesendte sagen under henvisning til en af Gasværks-bestyrelsen efter forudgaaet undersøgelse i sagen afgiven betænkning, hvoraf det fremgaar, at gasforbruget ikke lader sig beregne alene efter gasbrænderenes maal, men at ogsaa trykket paa gassen her er af stor betydning, at maalerne paa kaserne vise rigtig, og at det ikke er sikkert, at en hovedregulator paa grund af forholdene paa Kaserne er i stand til at modvirke de omhandlede uregelmæssigheder, men at det maa anbefales at lade anbringe særlige blus-regulatorer, hvad der vil kunne ske for en bekostning af c. 128 Kr.

I mødet den 13de f. M. sluttede Byraadet sig til disse udtalelser, hvorefter der under 15de næsteften blev tilskrevet 2den Generalkommando-intendantur med forslag om, at saadanne særlige blus-regulatorer anskaffes ved Gasværkets bistand, samt at der dertil medgaaede bekostninger afholdes som kaserneudgift.

I anledning heraf havde 2den Generalkommando-intendantur i skrivelse af 24de f. M. svaret, at der fra sammes side intet havdes at erindre imod, at der, som af Byraadet foreslaaet, ved Gasværkets bistand anbringes særlige blus-regulatorer for konstant gaskonsum med tilhørende brændere i Artilleri-kaserne, og at den dermed forbundne bekostning, c. 128 Kr., afholdes som kaserneudgift. Intendanturen tilføjer derhos, at den har anmodet 3die Artilleri-afdeling om ved henvendelse til Gasværket at foranledige, at foranstaltningen udføres saa snart ske kan.

Uddrag fra byrådsmødet den 31. august 1893 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 5-1893)

6. I Skrivelse af 22de Juli d. A. havde 3die Artilleriafdeling efter dertil af Forplejningskorpset under 13de f. M. meddelt Bemyndigelse anmodet om, at der maatte foretages efternævnte Forbedringer ved Badeanstalten i den herværende Artillerikaserne:

1. Venteværelset indlemmes i Af- og Paaklædningsrummene at Skillerummet imellem disse og Venteværelser til Dels bortfjernes, hvorhos det sidste forsynes med Tremmegulve;
2. et lille Gasblus anbringes til Aflæsning af det Thermometer, der angiver Badevandets Varmegrad, og

3. Vinduet i Venteværelset uigjennemsigtigt, -

alt imod, at den Byen tilkommende aarlige Leje af Badeanstalten forhøjes med 6 % af de med Foranstaltningerne forbundne Udgifter.

I Følge Beslutning den 3die d. M. havde Bygningsinspektøren oplyst, at de paagældende Udgifter vilde udgjøre 86 Kr.

Byraadet vedtog at lade dette Arbejde udføre endnu i indeværende Aar.

Det skal herved dog bemærkes, at efter at arbejdet er udført, har den virkelige Udgift paa Grund af nogle Ændringer i det oprindelige Forslag kun vist sig at være 52 Kr. 95 Øre, som i Følge Skrivelse fra 3die Artilleriafdeling af 15de Decbr. 1893 forrentes med 6 % aarlig fra den 1ste Oktober 1893.

(se Mødet den 4de Maj og den 14de Septbr.)

Uddrag fra byrådsmødet den 14. september 1893 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 5-1893)

7. Da det har vist sig, at de Ringbolte, som til Fastbinding af Heste ere anbragte i Ydermuren paa Sommerstalden paa den herværende Artillerikaserne, ikke kunne fastgjøres tilbørlig, og at Heftene derhos ved at være bundne saa nær Murene ødelægge disse og Rebløbsrørerne, havde 3die Artilleriafdeling henvendt sig til Indkvarteringskommissionen om en Forbedring af dette Forhold. En varig Forbedring i saa Henseende vil imidlertid ikke kunne ske paa anden Maade end ved Anbringelse af Bomme paa Stolper langs Staldens 2 Længdesider til hvilke Bomme Heftene da kunne bindes.

denne Foranstaltning, der vil medføre en udgift af c. 600 Kr. erklærede Byraadet efter Inkvarteringskommissionens Indstilling i Skrivelse af 12te d. M. sig villig til at lade udføre, naar Udgiften maa betragtes som henhørende til Anlægssummen og forrentes ligesom samme, i hvilken Henseende man derfor besluttede at indgive et Andragende til Indenrigsministeriet.

Et saadant Andragende afgik derpaa under 15de Septbr. til Ministeriet, der imidlertid i Skrivelse af paafølgende 28de Decbr. til Aarhus Stiftamt meddelte, at Krigsministeriet, med hvilket Indenrigsministeriet havde brevvekslet om Sagen, havde udtalt, at saadanne Bindebomme ikke ere ansete for fornødne andet Steds ved grundmurede Stalde. Det maa derfor formentlig skyldes Mangler ved Anlægget, naar Ringboltene i den ovennævnte Stald have vist sig uhensigtsmæssige, og saadanne Manglers Afhjælpning maa siges at være en Vedligeholdelseforanstaltning, som det paahviler Byen at lade udføre uden Godtgjørelse. Efter det af Krigsministeriet saaledes anførte, har Indenrigsministeriet ikke fundet Føje til at tage byraadets Andragende til Følge.

Se Mødet den 31te August og Mødet den 7de Decbr.)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. december 1893 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 5-1893)

8. I en Skrivelse af 4de d. M. havde 3die Artilleri-Afdeling anmodet om, at der i Henhold til nogle Skrivelser vedlagte, af Arkitekt Müllertz forfattede Planer og Overslag ved den herværende Artillerikaserne maatte blive opført et særligt Skur til Modtagelse af 10 Ammunitionsvogne samt om, at Strølesseskurene ved Tilbygning maatte blive udvidede saaledes, at de hver komme til at indeholde et lukket Rum til Optagelse af en Færdselsvogn.

Man vedtog herover at indhente Erklæring fra Indkvarteringskommissionen.

(Se Mødet den 14de Septbr.)

Uddrag fra byrådsmødet den 23. august 1894 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

- 8. I Anledning af den i Mødet den 7de Decbr. 1893 indkomne Skrivelse af 4de f. M., hvori 3dje Artilleriafdeling havde fremsat Anmodning om, at der ved den her= Herværende Artillerikaserne maatte blive opført et særligt Skur til Modtagelse af 10 Ammunitionsvogne, samt om, at Strølesseskurene ved Tilbygning maatte blive udvidede saaledes, at de hver komme til at indeholde et lukket Rum til Optagelse af en Færdselsvogn, hvilke Arbejder ere anslaaede til en Udgift af 1876 Kr. 83 Øre foruden Arkitekthonorar m. v., havde Indkvarteringskommissionen i Skrivelse af 21de Maj d. A, ytret, at det for Kasernens Vedkommende maa anses for hensigtsmæssigt, om de omhandlede Skure kunde tilvejebringes, men at Kommissionen ganske maatte henstille til Byraadet, om de fornødne Midler dertil haves.

Efter at have modtaget denne Erklæring, vedtog Byraadet i Mødet den 24de maj at udbede sig en Udtalelse over Sagen meddelt af Budgetudvalget, der saaledes foranlediget i Skrivelse af 20de d. M. havde bemærket, at ligesom det i Overenskomsten mellem Krigsbestyrelsen og Aarhus Komune af 10/14 Maj 1887 angaaende Tilvejebringelsen af manglende Kaserneetablissementer for Garnisonen i Aarhus (Byr. Forh. for 1887 Till f. 36 ff.) udtrykkelig hedder, at den samlede Udgift til de Byggeforetagender, som af Krigsbestyrelsen vilde kunne forlanges i henhold til Overenskomsterne af 5te Avgust 1873 og 24/28. Februar 1881, og til Lokalernes første Montering, skulde Begrænses til 543,200 kr., saaledes har Byraadet, da der under Udførelsen af de sidste Byggearbejder, som foretoges, opstod Spørgsmaal om forskellige Foranstaltninger, hvortil der ikke havdes Midler i den ovennævnte Sum, men som Byraadet dog indvilligede i at lade foretage, tilkendegivet, at de saaledes yderligere bevilgede Summer 30,00 Kr. og 1755 Kr. 64 Øre maatte være Afslurning af hvad Kommunen kunde afse til militære Byggeforetagender, jfr. Skrivelse til 2den Generalkommandointendantur af 18de Juli 1891, Skrivelse til Oberst Müller af 27de marts 1893 samt Skrivelse til Indenrigsministeriet af 11te April f. A.

Det vil vel kunne udgaas, at der for saa vidtløftige Bygningskomplekser som de herværende kaserner af og til vil være mindre Forandringer at foretage ved de bestaaende Indretninger, men Udgiften hertil vil formentlig kunne afholdes af de aarlige Budgetter.

Derimod maatte Udvalget formene, at Kommunen ikke tør binde flere Kapitaler i Byggeforetagender for Garnisonen end allerede sket, idet der henvises til de mange

uafviselige krav, som rejses til Kommunen fra andre Sider, og til den Byrde, som allerede nu hviler paa Kommunen.

Udvalget mener derhos, at der i dette Tilfælde er saa meget mindre Grund til at afholde den foreslaaede udgift, som den Indtægt, der for Kommunen kunde ventes ved Tilvejebringelsen af de omhandlede Træskure, nemlig 6 % af Udgiften, langt fra vil kunne dække Omkostningerne ved Istandsættelse og Fornyelse af disse Skur samt Forrentning og Afbetaling af den anvendte Kapital.

Da Byraadet fandt at maatte slutte sig til Budgetudvalgets Opfattelse, vedtog man under Henvisning til de af Udvalget fremhævede Synspunkter at tilskrive Krigsbestyrelsen med Underretning om, at man under de saaledes foreliggende Omstændigheder ikke turde indlade sig paa at afholde Udgifter til Foranstaltninger som den her foreslaaede, hvoraf den Indtægt, som kunde tilskyde Kommunen, langt fra vilde kunde dække Omkostningerne ved Istandsættelse og Fornyelse af det opførte samt Forrentning og Afbetaling af Byggesummen.

I Overensstemmelse hermed blev der under 24de Avgust d. A. tilskrevet 3dje Artilleriafdeling og 2den Generalkommandointendantur, der under 5te juli d. A. ligeledes havde tilskrevet Byraadet om Sagen og udbedt sig en meddelelse om udfaldet af Sagens Afgørelse.

